ئەوانەی هەوڵی جێگرتنەوەی مالکی دەدەن هەڵوێستیان بەرامبەر بەکورد چیە ؟

نەوزادی موهەندیس
Nawzad_mohandis@yahoo.com

⋆ هەموو پێشبینیەکان بۆ ئەوە دەچن کەنوری مالکی سەرۆك وەزیران‌و کابینەی حکومەتەکەی تەمەنێکی درێژی نـەمابێت‌و ئـەو ماوەیـەی کەماویـەتی لەدەسەلأتدا زۆر کورتە .چونکە شەخصی نوری مالکی کەسایەتیەکی نـەرمو نیـان‌و زۆر جـارانیش لاوازو لـەکاتی تەنگانـە و کاتـە هەسـتیارەکاندا بڕیـاری یەکلاکەرەوەی بۆ نادرێت، لەژێر چەند فشارێکدا وەك فـشاری حیزبـی دەعـوەو باڵەجیاوازەکانیـدا لەلایـەك‌و لەلایـەکی تریـشەوە فـشاری لیـستی ئیئتلافی شیعەکان‌و لەلای سێیەمیشەوە لەژێر فشارەکانی ئێراندا , حکومەتەکەی مالکی لەئیستادا کـە (17) وەزیـری دەسـتیان لـەکار کێـشاوەتەوە یـان کارەکانیـان هەڵپەساردوە لەهەرسێ لیستی صەدرو توافوق‌و ئەلعیراقیـەدا، کـەنیوەی کابینـەی حکومەتەکەیـەتی لەبـەردەم هەڕەشـەی هەڵوەشـانەوەدایەو لەپێگەیـەکی لاوازی وەهادایە کەحەسودی پێنابرێت، ئەم حکومەتە لەبەردەم هەڕەشەی لێسەندنەوەی متمانەشدایە لەلایەن پەرلەمانی عیراقیەوە، ئەگـەر نوێنـەرکانی صەدرو تەوافوق‌و ئەلعیراقیەو فەزیلە کە هەموویان زۆر تەبانین لەگەڵ ئەم حکومەتەدا لەپەرلەمان بکشێنەوە ئەوا بەدڵنیایی ڕۆژی دوایی ئەم حکومەتە دیاری دەکەن .

لەئێستادا تەنیا وەزیرو نوێنەرەکانی لیستی ئیئتلایف‌و هاوپەیمانی کوردستان زامنی مانەوەو بەردەوامبونی ئەم حکومەتەن .

ئەگەرچی(نوری مالکی) لەبەرامبەر داواو مافو مەسەلەی کوردا نـەرمو نیـان‌و خـاوەن هەڵوێـستێکی تاڕادەیـەك بـاش بـوە، بـەلأم هێـشتاش نـەیتوانیوەو جورئەتی ئەوەی نەکردوە کەڕاشکاوانە بڕیاری کۆتاییان دەربارەی بدات، وەك کێشەکانی بودجەو هێزی پ.م و یاسای نەوت‌و گازو مادەی140و ....هتد .

⋆ هەر لەسەرەتای پێکهێنانی ئەم حکومەتەوەو تائێستاش بەبەردەوامی هەندێ کەسایەتی لەهەوڵی دروسـتکردنی کێـشەو گرفـت نانـەوەدابون بـۆ ئـەوەی لاواز دەربکەوێت‌و نەتوانێت بەرنامە سیاسیەکەی خۆی جێبەجێبکات لەو کەسایەتیانەش (د . ئەیاد عەلاوی) سەرۆکی لیستی ئەلعیراقیەی خاوەن 25 کورسـی پەرلـەمان‌و شـەش وەزیـر و سـەرۆك وەزیرانـی پێـشوتر , (د .ئیبراهیم جەعفـەری) سـەرۆك وەزیرانـی پێـشوو، (د. عـادل عەبـدول مەهـدی) جێگری سەرۆك کۆمارو پالێوراوی پێشوو بۆ سەرۆك وەزیـران‌و دواتـریش (د.مەهـدی حـافز) سـەر بەلیـستی ئەلعیراقیـەو پیـاوی تـەکتنۆکرات‌و وەزیـری پلاندانانی پێشوو. بەتایبەتی هەردوو (د. عەلاوی و د.جەعفەری) زۆر سەرسەختانە لەهەوڵی بەردەوامـدان بـۆ ڕوخانـدن‌و گۆڕینی ئـەم حکومەتـە بـۆ ئەوەی خۆیان جێگەی بگرنەوە، ئەم دوو پیاوە خۆشەویستیەکی سەرسوڕهێنەریان هەیە بۆ کورسی دەسەلأت‌و پەنادەبەنە بەرهەموو شێوازو هۆکارێك بۆ وەدەستهێنانی هەرلەپێکەوەنانی گروپو هاوپەیمانی سیاسی‌و فشاری دەرەکی‌و...هتد.

⋆لێرە پرسیار ئەوەیە کە ئایا ئەم کەسایەتیەکانە هەڵوێستیان چیە لەبەرامبەر کوردو داواکاری‌و مافەکانیدا؟

ئاشکرایە هەر یەکـە لـە(عـەلاوی‌و جەعفـەری) لەسـەردەمی دەسـەلأتیاندا کـارێکی گـەورەیان بۆکورد ئـەنجام نـەداو بگـرە ڕێگـرو هۆکـاری وەدینـەهاتن‌و جێبەجێنەکردنی مافەکان‌و مادەی 58 ی یاسای کاتی ئیدارەی دەوڵەتی عیراق بون، هەمیشە کەلەڕەق‌و وشك‌و دەمارگیربون دژ بەکورد.

(د. عادل عەبدول مەهـدی) بەئاشـکراو سـەرزارەکی پیـاوێکی نـەرمو نیـان‌و دۆسـتی کوردەو هەڵوێـستی پۆزەتیفـە دەربـارەی کـوردو مافەکانی‌و چاکەی کوردیـشی لـەبیر ناچێت کـە پێـشنیاریانکرد لـەکاتی کێبڕکێیـدا دژ بـە (د. جەعفـەری)، بـەلأم ئـەمیش تانەگاتـە دەسـەلأت ناتوانرێت بڕیـاری لـەبارەوە بدرێت.

هەرچی (د .مەهدی حافز) یشە کەچانسی لەهەموان کەمترە، چونکە کەسایەتیەکی سەربەخۆو تەکنۆکراتـەو نـەحیزبـو نـە مەزهـەبو نەعەشـیرەتێکی بەهێزی لەپشتەوەیە بۆیە ناکرێت بڕیاری کۆتـایی لەسـەر بـدرێت. ئـەم چـوار کەسـایەتیە هـەموانیان شیعەن و هەموانیـشیان دکتـۆرن , بـەلأم پێـشبینی ناکرێت بتوانن و لە توانیاندا هەبێت چارەسەری دەردی عێراق و عێراقیەکان بکەن چونکە هەموانیان بەشێواز و ڕێژەیەك دەمارگیری تایـەفی و دینـی و نەتـەوەییان تیادایـە و زاڵە بەسـەر فکـر و هەڵسوکەوت و بیرکردنەوەیانـدا و هـیچ کامیـان نـاتوانن وەك کەسـایەتیەکی میـانڕەو و کاریزمـا و بێلایـەن و دادپەروەر حوکم و دەسەلأت پەیڕەو بکەن .

⋆ بەلأم ئاشکرایە هەموو ئەو کەسایەتیانە چ سونەبن یان شیعە هەمیشە بیری شۆڤێنی‌و ڕەگەزپەرستی نەتـەوەی عـەرەب تیایانـدا زاڵـەو هـیچ کاتێك

مساوەمەناکەن لەسەر ئەو مەسەلەیەو تارادەیەك نەرمو نیان دەبن لەبەردەم داواکاریەکانی کورددا کەزیان بەپێگەو ناو و ناونیشانیان نەدات لەسەر ئاستی نەتەوەی عەرەب، بۆیە کورد دەبێت باش لەگەمە سیاسیەکان تێبگاتو خوێندنەوەو هەڵسەنگاندنی جدیو ووردی هەبێت بۆ رابردو و داهاتووی هەر کەسایەتیەك کە هەوڵی وەدەستهێنانی پۆستی سەرۆك وەزیران دەداتونابێت سازش لەسەر بچوکترین داواکاریو مافەکانی کورد بکاتو مەرجی پشتگیریکردنی هەرکەسێك ببەستێتەوە بەسەلماندنی مافەکانیەوە .

بۆیە لەئێستادا بۆ کورد (د.نوری مالکی) لەهەموان باشترەو تابتوانرێتو بکرێت دەبێت کورد رێگربێت لەبەردەم گۆران یان هەڵوەشانەوەی ئەم حکومەتەدا، و درێژە بەهاوپەیمانی ستراتیژی بدات لەگەڵ شیعەکاندا بەگشتیو هەردوو حزبی ئەنجومەنی باڵای ئیسلامی لەعیراقو حزبی دەعوەدا بەتایبەتی، چونکە پارتو رێکخراوە سونە مەزهەبەکان تائێستاش دژایەتی هەمووداواکاریو مافەکانی کورد دەکەنو هەمان بەرنامەو نەهجی بەعسیان هەیەو بەدەستیان بێت بچوکترین مافی کورد نەسەلمێنن.جابۆیە کوردو سەرکردایەتی سیاسی پێویستە زۆر ژیرانەو حەکیمانە لەگەڵ هەموو رووداو پێشهاتە سیاسیەکاندا مامەڵە بکات لەبەرژەوەندی ئێستاو داهاتوی مەسەلەکەی .